

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

PSTROKATY

Marcelina Jarnuszkiewicz

Czym się różnią PSTRY i PSTROKATY? PSTROKATY to stara już, bo XVI-wieczna, usankcjonowana historią, uzusem i kodyfikacją, kontaminacja dwóch przymiotników: PSTRY i SROKATY. PSTRY od zawsze znaczył 'wielokolorowy', a SROKATY - 'łaciaty, cętkowany' (niekoniecznie czarno-biały tak jak sroka). Co ciekawe, w przymiotniku SROKATY uwidacznia się niejednorodność ubarwienia sroki, podczas gdy sama nazwa tego ptaka, słowo SROKA, zawiera pierwiastek semantyczny informujący o barwie czarnej: w prasłowiańskiej formie *sorka 'sroka' można odnaleźć pień *ker-niosący znaczenie 'czarny, czarniawy'. Łaciatość była niżej ceniona niż jednolite umaszczenie, dlatego określenie PSTROKATY, będące niejako zdublowanym nośnikiem wielobarwności, również było obarczone niezbyt pozytywnymi konotacjami, których ślad pozostał w obecnym znaczeniu słownikowym tego wyrazu. PSTROKATY to nie tylko 'cętkowany, łaciaty, dropiaty', to również 'nadmiernie kolorowy, jaskrawy i wielobarwny, o niezharmonizowanych kolorach'.